R O C Z N I K I   T E O L O G I C Z N E
Tom XXXVIII-XXXIX, zeszyt 1 – 1991-1992

HUBERT ORDON SDS

KRONIKA INSTYTUTU BIBLIJNEGO KUL ZA ROK AKADEMICKI 1989/90

1. SPRAWY PERSONALNE

Rok akademicki 1989/90 rozpoczął sią w całkowicie odmiennej rzeczywistości polityczno-społecznej. Upadek narzuconego Polsce systemu tzw. realnego socjalizmu i oddanie władzy przez rządzącą dotąd partię komunistyczną otwarły drogę ku suwerenności, wewnętrznej wolności i demokracji. Nowa sytuacja, jaka zaistniała w kraju, a następnie w pozostałych państwach Europy Środkowo-Wschodniej, wzbudziła z jednej strony wielkie nadzieje, z drugiej zaś uświadomiła poważne zagrożenia, problemy i zadania. Wobec innych wyzwań, choć nie mniej doniosłych i trudnych niż dotychczasowe, stanął również Kościół w Polsce, a w tym i uczelnie katolickie.

W nowym roku akademickim Instytut Biblijny KUL rozpoczął pracę w następującym zespole: ks. prof. dr hab. J. Homerski, ks. prof. dr hab. J. Kudasiewicz, o. prof. dr hab. H. Langkammer OFM, ks. prof. dr hab. L. Stachowiak, ks. bp prof. dr hab. J. Szlaga, ks. doc. dr hab. S. Potocki, ks. doc. dr hab. R. Rubinkiewicz SDB, ks. dr hab. A. Tronina, ks. dr H. Ordon SDS, dr U. Szwarc.

W drugim semestrze przebywał na urlopie naukowym ks. doc. dr hab. R. Rubinkiewicz. Dzięki stypendium Katolickiego Uniwersytetu w Waszyngtonie mógł prowadzić tam specjalistyczne badania w interesującej go problematyce.

Dekretem z dn. 14 I 1990 r. ks. prof. dr hab. L. Stachowiak otrzymał nominację na członka Papieskiej Komisji Biblijnej. To szczególne wyróżnienie polskiego egzegety uzyskuje pełny wymiar, gdy się zważy, że w skład Komisji wchodzi tylko 19 specjalistów z całego świata, przy czym ks. prof. L. Stachowiak jest jedynym przedstawicielem krajów Europy Środkowo-Wschodniej.

Rada Wydziału Teologicznego KUL wybrała w dn. 21 V 1990 r. o. prof. H. Langkammera na kolejną kadencję dziekanem tegoż Wydziału.

Pracownicy Instytutu obejmowali działalnością dydaktyczną słuchaczy Wydziału Teologicznego KUL: kursu A (WSD w Lublinie), kursu B (studia teologiczne dla świeckich), kursu licencjacko-doktoranckiego (19 studentów Instytutu, z czego 7 teologów świeckich). Prowadzili również wykłady w WSD Księży Marianów w Lublinie oraz w seminariach diecezji czy zakonów, z których się wywodzą.

2. STOPNIE NAUKOWE

W roku sprawozdawczym stopień doktora habilitowanego uzyskał ks. dr S. Włodarczyk z diecezji częstochowskiej na podstawie ogólnego dorobku naukowego i przedłożonej rozprawy pt. *Realizacja zbawienia «dziś» w Chrystusie. «Semeron» w soteriologii św. Łukasza*. Kolokwium habilitacyjne miało miejsce 6 III 1990 r. Recenzentami dysertacji byli: ks. prof. dr hab. S. Grzybek (ATK), ks. prof. dr hab. J. Kudasiewicz (KUL), ks. doc. dr hab. R. Bartnicki (ATK).

W ramach seminarium prowadzonego przez ks. prof. dr. hab. J. Homerskiego ks. lic. B. J. Polok doprowadził do końca swą rozprawę doktorską pt. *Idea Oblubieńca i Oblubienicy. Symbolika małżeństwa*

Jahwe i Izraela w pismach prorockich. Publiczna obrona pracy odbyła się 26 IV 1990 r.; jej recenzentami byli: o. prof. dr hab. J. Rosłon (ATK) i ks. prof. dr hab. J. Kudasiewicz (KUL). Na seminarium bpa prof. dra hab. J. Szlagi ukończył swą dysertację doktorską ks. lic. Z. Rostkowski, zatytułowaną: *Uniwersalizm zbawienia w cezarejskiej mowie Piotra (Dz 10, 34-43)*. Publiczna dyskusja nad nią miała miejsce 28 V 1990 r., a jako recenzenci wystąpili: ks. prof. dr hab. J. Łach (ATK) i o. prof. dr hab. H. Langkammer (KUL).

Na podstawie przedstawionych prac oraz zdanego egzaminu stopień licencjata teologii ze specjalizacji biblijnej otrzymali w roku sprawozdawczym: ks. A. Głasek, ks. J. Kucharski, ks. W. Michniewicz, ks. A. Nieciecki, P. Pieniężny, Z. Tomczyk.

Pod kierunkiem pracowników Instytutu 23 osoby napisały prace magisterskie. Na ich podstawie oraz zdanego egzaminu tytuł magistra teologii otrzymali: ks. M. Borzyszkowski, Z. Cieślak, M. Cwierz, ks. H. Drawnel, ks. A. Dziedziul, J. Gołąb, S. Kawecki, J. Kędzierski, ks. Z. Latawiec, D. Mędrala, J. W. Niegardowski, ks. M. Ostaszewski, H. Piotrowski, M. Pokorski, ks. Z. J. Przewrocki, M. Rojek, K. Rybicka, W. Siwak, s. E. Sozańska, dn. M. Stachera, ks. C. Szczerba, ks. Z. Wanat, A. Woch.

3. ODCZYTY I SPOTKANIA DYSKUSYJNE

Pod patronatem Towarzystwa Naukowego KUL zespół pracowników Instytutu zorganizował kolejny Tydzień Biblijny w dniach 27-30 XI 1989 r. Wykłady koncentrowały się wokół tematyki: „Duchowa rola kobiety w świetle Biblii". Szczegółowy program Tygodnia przedstawiał się następująco:

27 XI – ks. prof. J. Homerski. „Rola postaci kobiecych w orędziu biblijnym ST"
28 XI – ks. doc. S. Potocki. „Kobieta jako oblubienica i żona w Pnp"
29 XI – ks. prof. J. Kudasiewicz. „Chrystus a godność kobiety"
30 XI – o. prof. H. Langkammer. „Rola kobiety w pierwotnym Kościele"

W roku sprawozdawczym odbyły się dwa spotkania (17 X 1989; 16 I 1990) pracowników Instytutu we własnym gronie. Dotyczyły one spraw programowo-organizacyjnych. Poza ustaleniem tematyki i planu kolejnego Tygodnia Biblijnego oraz rozkładu zajęć w przyszłym roku akademickim omówiono: starania o prawo udzielania przez Instytut papieskiego licencjatu biblijnego, warunki postawione w tym względzie przez Kongregację Nauczania Wiary, nowe decyzje Ministerstwa Edukacji Narodowej w sprawie stopni akademickich i sprawy wydawnicze.

4. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA PRACOWNIKÓW INSTYTUTU

Ks. prof. dr hab. J. Homerski

Referaty i wykłady

Pokój Boży w pismach natchnionych ST. Inst. Teol. Tarnów.
Rola postaci kobiety w orędziu biblijnym ST. Tydzień Biblijny KUL – 27 XI 1989

Ks. prof. dr hab. J. Kudasiewicz

Referaty i wykłady

Maryja – Córka Syjonu. Inst. Teol. Tarnów – 10 XII 1989
Godność kobiety według „Mulieris dignitatem". Inst. Teol. Tarnów –10 XII 1989
Zmartwychwstanie Chrystusa (3 wykłady). Nałęczów – 20 IV 1990
Chrystus wzorcem ewangelizatora. Międzynarodowe Centrum Ewangelizacyjne Ruchu Światło-Życie. Karlsberg (RFN) – 28 VI 1990
Biblijne podstawy teologii małżeństwa. Wspólnota ekumeniczna. Düsseldorf (RFN) – 2 VIII 1990
Biblijna teologia powołania (seria wykładów). WSD Chrystusowców. Poznań – 22-30 IX 1990

Bp prof. dr hab. J. Szlaga

Referaty i wykłady

Czy Kościół ma prawo być obecny w polityce? (w nawiązaniu do 1 Tm 2, 1-3). Dni Kultury Chrześcijańskiej. Toruń – 23 XI 1989

„On to dla nas grzechem uczynił tego, który nie znał grzechu" (2 Kor 5, 21). XV Tydzień Duchowości KUL – 6 III 1990
Apokalipsa św. Jana – biblijny horror, proroctwo czy wizja Kościoła? KIK Tarnów – 16 III 1990

Zjazdy naukowe

45. Sesja Studiorum NT Societas. Mediolan 23-27 VII 1990
28. Sympozjum Biblistów Polskich. Warszawa 12 IX 1990
Kongres Mariologiczny. Częstochowa 20-22 IX 1990

Ks. doc. dr hab. S. P o t o c k i

Referaty i wykłady

Dekalog a Przymierze z Bogiem. SS. Serafitki – Przemyśl 12 X 1989
Kobieta jako oblubienica i żona w Pnp. Tydzień Biblijny KUL – 28 XI 1989
Teologia pustyni. SS. Serafitki – Przemyśl 10 II 1990
Nowsze kierunki interpretacji Pisma św.. Wojewódzki Ośrodek Metodyczny Przemyśl – 28 VIII 1990
Literatura biblijna w programie szkół średnich. Ośrodek Metodyczny Jarosław – 29 VIII 1990
Literackie wartości Biblii. Ośrodek Metodyczny Jarosław – 8 IX 1990
Interpretacja wybranych fragmentów Biblii. Ośrodek Metodyczny Jarosław – 21 IX 1990
Wartości humanistyczne Biblii. Ośrodek Metodyczny Jarosław – 22 IX 1990
Formacja biblijna kapłanów. Jarosław – 23 IX 1990
Biblijna działalność św. Hieronima wymaga kontynuacji. WSD Przemyśl – 30 IX 1990

Ks. doc. dr hab. R. R u b i n k i e w i c z

Referaty i wykłady

Trudne kwestie w Piśmie św. (seria wykładów). San Antonio (Texas) – czerwiec -lipiec 1990
Jak czytać Pismo św.? (4 audycje telewizyjne). San Antonio (Texas) – sierpień 1990

Zjazdy naukowe

28. Sympozjum Biblistów Polskich. Warszawa 12 IX 1990

Ks. dr H. O r d o n

Referaty i wykłady

Starotestamentowa obietnica Ducha dla ludu Bożego czasów eschatologicznych. 28. Sympozjum Biblistów Polskich. Warszawa 12 IX 1990

Zjazdy naukowe

28. Sympozjum Biblistów Polskich. Warszawa 12 IX 1990

W 28. Sympozjum Biblistów Polskich poza wyżej wymienionymi udział wzięli: ks. prof. dr hab. L. Stachowiak – przewodniczący Sekcji Biblistów Polskich i organizator spotkania, ks. prof. J. Kudasiewicz oraz ks. doc. dr hab. A. Tronina.

BARBARA SZIER

POLSKA BIBLIOGRAFIA BIBLIJNA ZA ROK 1989/90

WYKAZ UŻYWANYCH SKRÓTÓW

AK	– „Ateneum Kapłańskie”
CT	– „Collectanea Theologica”
PP	– „Przegląd Powszechny”
RBL	– „Ruch Biblijny i Liturgiczny”
RTK	– „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne”
STV	– „Studia Theologica Varsaviensia”
WA	– „Współczesna Ambona”

A l v e s M. I.: „Pokój mój daję wam” (J 14, 27). „Communio” 9:1989 nr 5 s. 20-26.

A r n d t M.: Przymierze Boga z Izraelem w tradycjach Pięcioksięgu. RTK 32:1985 z. 1 s. 5-18.

– Przymierze noachickie jako przykład koncepcji przymierza w tradycji kapłańskiej. RTK 33:1986 z. 1 s. 5-21.

A u g u s t y n o w i c z J. Rec.: L. Stachowiak. Potop biblijny. Lublin 1988 „Homo Dei” 59:1990 nr 1/2 s. 131.

– Rec.: L. Stachowiak. Potop biblijny. Lublin 1988. „Katecheta” 34:1990 z. 2 s. 127-128.

– Rec.: K. Romaniuk. Biblia lepiej rozumiana w przekazie duszpasterskim. Warszawa 1988. „Katecheta” 34:1990 z. 1 s. 59-62.

B a l t h a s a r H. U. von: Świadectwo i wiarygodność. „Communio” 9:1989 nr 6 s. 107-114.

B a r t n i c k i R.: Powstanie Ewangelii synoptycznych według hipotezy dwóch Ewangelii w ujęciu Bernarda Orcharda. CT 59:1989 fasc. 3 s. 5-25.

B i e l e c k i S.: Kiedy Pan mówi... . WA 17:1989 nr 4 s. 143-147.

– Słuchanie Słowa Bożego a przymierze. WA 18:1990 nr 1 s. 104-109.

– Księgi prorockie o słuchaniu Słowa Bożego. WA 18:1990 nr 2 s. 129-133.

B o l e w s k i J.: Początek i śmierć człowieka w Starym Testamencie. „Horyzonty wiary” 1990 nr 5 s. 19-33.

B r z e g o w y T.: Jerozolima – stolica Pomazańca Pańskiego w świetle Psalmów. CT 59:1989 fasc. 4 s. 15-44.

B u g a j S.: „Ruch Biblijny i Liturgiczny” (1948-1982) – analiza edytometryczna. „Studia Religioznawcze” 1990 nr 22 s. 61-106.

C a l s t e r S. von: Cuda biblijne. „Communio” 9:1989 nr 6 s. 115-120.

C h m i e l J.: Nowe aspekty biblijnej wizji małżeństwa i rodziny w adhortacji „Familiaris consortio”. RBL 42:1989 nr 4 s. 284-290.

– V Colloquium Biblicum w Wiedniu (1988). RBL 42:1989 nr 5/6 s. 396-397.

– Żydowskie korzenie chrześcijańskiej liturgii. AK 114:1990 z. 1 s. 51-62.

– Rec.: G. Lüdemann, M. Schröder. Die Religionsgeschichtliche Schule in Göttingen. Eine Dokumentation. Göttingen 1987. RBL 42:1989 nr 4 s. 321.

C h o l e w i ń s k i A.: „Postępujmy w światłości Jahwe” (Iz 2, 5). (Proroctwo o prawdziwym rozbrojeniu – Iz 2, 1-5). RBL 42:1989 nr 5/6 s. 321-328.

C h r o s t o w s k i W.: Ziemia Izraela w ekonomii zbawienia i świadomości żydowskiej. AK 114:1990 z. 1 s. 63-76.

– Odpowiedzialność za śmierć Jezusa Chrystusa. AK 114:1990 z. 2 s. 222-241.

– Targumiczne reguły i techniki przekładu Pisma świętego. PP 1990 nr 2 s. 249-262.
– Rec.: J. Pawlikowski. Jesus and the Theology of Israel. Wilmington 1989. PP 1989 nr 12 s. 461-463.
– Rozumieć Biblię. Rec.: G. von Rad. Teologia Starego Testamentu. Warszawa 1986. „Więź" 32:1989 nr 7/8 s. 192-194.
– Biblia zasługuje na coś lepszego. Rec.: T. Jelonek. Biblijna historia zbawienia. Kraków 1987. „Więź" 32:1989 nr 10 s. 129-134.
C o n r o y Ch.: Problem zła w Starym Testamencie. „Communio" 10:1990 nr 3 s. 11-21.
C o s t a M.: Gdy twój syn cię zapyta: opowiadamy dzieciom o wyjściu z Egiptu, by przekazywać im wiarę. Poznań 1990.
C z a j k o w s k i M.: Świat i czas chrześcijanina. „W drodze" 1989 nr 11/12 s. 27-29.
– Apokalypsis cum figuris. „Więź" 32:1989 nr 10 s. 55-63.
– Co to znaczy, że Jezus jest Żydem? AK 114:1990 z. 1 s. 31-41.
D ą b e k T. M.: Refleksje na temat osobowości i zadań duszpasterstwa na podstawie Pisma świętego. RBL 42:1989 nr 4 s. 290-293.
– Dziecko w Biblii. RBL 42:1989 nr 5/6 s. 359-362.
D z i u b a A. F.: Komentarz Jana Azora SJ (1536-1603) do Pieśni nad pieśniami. RBL 42:1989 nr 4 s. 269-275.
F i l i p i a k M.: Teologia rzeczywistości ziemskich. „Euhemer" 34:1990 nr 1/2 s. 67-79.
F l i s J.: Antydemoniczne praktyki starożytnego Egiptu. RTK 33:1986 z. 1 s. 117-129.
F o r t u n a M.: Hebrajska Ewangelia św. Mateusza ze średniowiecznego traktatu żydowskiego. RBL 42:1989 nr 4 s. 241-249.
G n i l k a J.: „Błogosławieni, którzy wprowadzają pokój". „Communio" 9:1989 nr 5 s. 3-9.
G o l b N.: Kto spisał manuskrypty znad Morza Martwego? PP 1989 nr 9 s. 294-312.
G o ł ę b i e w s k i M.: Jedność i ciągłość idei przymierza. AK 114:1990 z. 1 s. 17-30.
G r z y b e k S.: Biblijne inspiracje encykliki Jana Pawła II „Redemptoris Mater". RBL 42:1989 nr 4 s. 278-283.
G r z y b o w s k i J.: Trudne zdanie. „W drodze" 1990 nr 1 s. 32-35.
– Ślady wędrówki. „W drodze" 1990 nr 2 s. 89-92.
– „Ty jesteś zawsze, a zwłaszcza wtedy...". „W drodze" 1990 nr 6 s. 36-40.
H a r ę z g a S.: O pogłębionej odnowie biblijnej. RBL 42:1989 nr 5/6 s. 372-376.
– Rola Słowa Bożego i Eucharystii w życiu chrześcijan według Apokalipsy św. Jana. AK 115:1990 z. 1 s. 17-24.
H o f f m a n n N.: Ukrzyżowany Chrystus a zło w świecie. „Communio" 10:1990 nr 3 44-58.
H o m e r s k i J.: Syn Człowieczy w wizji proroka Daniela (Dn 7, 13-14). RTK 32:1985 z. 1 s. 47-62.
– Powołanie i jego rola w formacji religijnej ludu Bożego Starego Testamentu. RTK 33:1986 z. 1 s. 37-46.
J a s i ń s k i A. S.: Aἰών w Nowym Testamencie. RTK 33:1986 z. 1 s. 79-99.
– Wstęp ogólny do Pisma świętego. Skrypt dla studentów. Opole 1990.
J e z i e r s k a E. J.: „Żyjemy dla Pana, umieramy dla Pana...". Św. Paweł o proegzystencji chrześcijanina w 2 Kor 5, 15 i Rz 14, 7-8. CT 59:1989 fasc. 3 s. 27-33.
Judaizm. Red. M. Dziwisz. Kraków 1990.
K a m i e ń s k a A.: Twarze księgi. Wyd. 3. Warszawa 1990.
– Wszystko jest w Psalmach. Poznań 1990.
K a m i ń s k i R.: Metody czytania Pisma świętego w kościele domowym i małych grupach religijnych. „Homo Dei" 59:1990 z. 3/4 s. 237-248.
K a p e r a Z.: Aktualny stan badań nad tekstami z Qumran. „Euhemer" 33:1989 nr 2-4 s. 33-57.
K a p l i ń s k i P.: Czy w Dziejach Apostolskich istnieje terminologia wskazująca na pasterski autorytet św. Piotra. RBL 42:1989 nr 5/6 s. 368-372.
K a r w a c k i R.: *Communio*. CT 59:1989 fasc. 3 s. 35-43.
K r ó l i k o w s k i J. Rec.: T. Hergesel. Jezus Cudotwórca. Katowice 1987. CT 59:1989 fasc. 3 s. 190-191.
– Rec.: H. Langkammer. Biblijne podstawy duchowości chrześcijańskiej. CT 59:1989 fasc. 3 s. 192-193.

– Rec.: J. Salij. Dekalog. Poznań 1990. „Katecheta" 34:1990 z. 3 s. 187-188.

K u d a s i e w i c z J.: Łukasz – Ewangelista historii zbawienia. RTK 32:1985 z. 1 s. 75-98.

– Jezus historii a Chrystus wiary. Aktualny stan debaty. RTK 33:1986 z. 1 s. 53-68.

K u ś m i r e k A.: Funkcja teologiczna danych topograficznych w czwartej Ewangelii. RBL 42:1989 nr 5/6 s. 342-348.

L a g e F.: Pokój w kontekście ewangelicznego przesłania. „Communio" 9:1989 nr 5 s. 27-37.

L a n g k a m m e r H.: List św. Judy i II List św. Piotra oraz ich znaczenie dla kontynuacji doktryny apostolskiej. RTK 32:1985 z. 1 s. 109-121.

– Z zagadnień etyki Ewangelii według św. Jana. RTK 33:1986 z. 1 s. 69-77.

– Wprowadzenie do ksiąg Nowego Testamentu. Wyd. 3. Wrocław 1990.

– Wprowadzenie do ksiąg Starego Testamentu. Zarys. Opole 1990.

– Żydzi w Nowym Testamencie. AK 114:1990 z. 2 s. 183-191.

– Rec.: R. Rubinkiewicz. Die Eschatologie von Hen 9-11 und das Neue Testament. „Österreische Biblische Studien" 6:1984. RTK 32:1985 z. 1 s. 152-159.

L e n c z e w s k i T. Rec.: K. Bukowski. Biblia a literatura polska. Poznań 1988. AK 114:1990 z. 1 s. 154-155.

L o h f i n k N.: „Święta wojna" i „klątwa" w Biblii. „Communio" 9:1989 nr 5 s. 10-19.

– Gdzie są dziś prorocy? PP 1989 nr 7/8 s. 59-71.

L o s k a T.: Z zagadnień hermeneutyki biblijnej. „Horyzonty wiary" 1990 z. 3 s. 15-32.

– Zanim zaczniemy czytać Pismo święte – wiadomości podstawowe. „Horyzonty wiary" 1990 z. 4 s. 37-46.

Ł a c h J.: Psalmy modlitwą Izraela i Jezusowego wyznawcy. AK 114:1990 z. 1 s. 42-50.

– Rec.: H. Langkammer. Teologia Nowego Testamentu. Cz. 1. Wrocław 1985. Cz. 2. Wrocław 1984. STV 27:1989 nr 2 s. 247-259.

Mały atlas biblijny. Oprac. A. Wojnowski, S. Mele. Lublin 1990.

Mądrość Salomona i innych mędrców izraelskich. Oprac. A. Polkowski. Warszawa 1990.

MEDITAMINI: „Niech pozostaną w twym sercu te słowa". Dekalog – Dziesięć Słów. WA 17:1989 nr 2 s. 106-110; WA 18:1990 nr 1 s. 100-104. 124-129.

M ę d a l a S.: Nowe źródło do badań przekazu Ewangelii Mateusza. RBL 42:1989 nr 4 s. 249-259.

M u c h o w s k i P.: Charakterystyka nazireatu. „Euhemer" 33:1989 nr 2-4 s. 59-66.

M u s z y ń s k i H.: „Bóg Abrahama, Izaaka i Jakuba, Bóg ojców naszych" (Jedność i ciągłość ekonomii zbawienia na przykładzie idei Boga). AK 114:1990 z. 1 s. 6-16.

– Trwałość pierwszego przymierza. AK 114:1990 z. 2 s. 171-182.

N a g ó r n y J.: Kapłan – sługa Nowego Przymierza. RTK 33:1986 z. 3 s. 55-71.

– Duch Święty zasadą nowego życia. Nauka encykliki Jana Pawła II „Dominum et Vivificantem" w świetle idei Nowego Przymierza. RTK 34:1987 z. 3 s. 35-51.

N e v e s J. C. das: Zło w Biblii. „Communio" 10:1990 nr 3 s. 3-10.

N i c h o l s A.: Obrazy Izraela (Starotestamentalne prolegomena do chrystologii obrazu). „Communio" 10:1990 nr 2 s. 30-47.

O r d o n H.: Cezarejska katecheza Piotra (Dz 10, 34-43). RTK 33:1986 z. 1 s. 101-115.

– Kronika Instytutu Nauk Biblijnych KUL za rok akademicki 1984/1985. RTK 33:1986 z. 1 s. 156-160.

O z o r o w s k i E.: Biblia – ojcowie – teologia. STV 28:1990 nr 1 s. 28-40.

P a n a s i u k A. Rec.: C. Martini. Wyznania Pawła. Medytacje. Kraków 1987. AK 114:1990 z. 1 s. 153-154.

P i e t r a s H.: Chrystus-Sternik: między Biblią a mitologią. „Horyzonty wiary" 1990 z. 4 s. 29-36.

P i s a r e k S.: Przegląd nowych atlasów biblijnych. RBL 42:1989 nr 4 s. 309-313.

Pismo Święte Nowego Testamentu. Tłum. z grec. K. Romaniuk. Wyd. 4. Olsztyn 1989.

Pismo Święte Nowego Testamentu. Oprac. Zespół Biblistów Polskich z inicjatywy Benedyktynów Tynieckich. Kalwaria Zebrzydowska 1990.

Pismo Święte Nowego Testamentu. Red. M. Wolniewicz. Wyd. 5. Poznań 1990.

Pismo Święte Nowego Testamentu. Tłum. z grec. S. Kowalski. Wyd. 25. Warszawa 1990.

P o t t e r i e I. de la: Cudowne rozmnożenie chleba. Jego sens i znaczenie w życiu Jezusa. „Communio" 9:1989 nr 6 s. 58-73.

P r o n z a t o A.: Niewygodne Ewangelie. Poznań 1990.
P y t e l J. K.: Gościnność w Biblii. Studium źródłowo-porównawcze. Poznań 1990.
R o m a n i u k K.: Biblia lepiej rozumiana w przekazie duszpasterskim. Warszawa 1988.
– Jezus i jawnogrzesznica (J 7, 53 – 8, 11). CT 59:1989 fasc. 4 s. 5-14.
– „A usta, które kłamią, zabijają duszę..." (Mdr 1, 11). „Homo Dei" 58:1989 nr 3 s. 161-168.
– „W każdym położeniu dziękujcie". „W drodze" 1989 nr 8 s. 12-15.
– Czy Pismo święte uczy patriotyzmu? „W drodze" 1989 nr 11/12 s. 89-95.
– Głosić Ewangelię. WA 17:1989 nr 4 s. 140-143.
– Mały słownik metaforyczno-egzegetyczny Nowego Testamentu. Poznań 1990.
– Święty Piotr. Życie i dzieło. Wyd. 2. Katowice 1990.
– Biblistyka ostatniego ćwierćwiecza. AK 115:1990 z. 1 s. 3-16.
R u b i n k i e w i c z R.: Ukrzyżowanie Jezusa w świetle 4 QpNa I 1-12 i Zwoju Świątyni 64, 6-13. RTK 32:1985 z. 1 s. 63-73.
– Rec.: H. Langkammer. Teologia Nowego Testamentu. T. 1: Ewangelie. Dzieje Apostolskie, Listy katolickie, Apokalipsa. Wrocław 1985. T. 2: Paweł, List do Hebrajczyków. Wrocław 1984. RTK 33:1986 z. 1 s. 132-134.
S e i d l Th.: Metoda literaturoznawcza w egzegezie starotestamentowej. AK 115:1990 z. 2-3 s. 172-186.
S e w e r y n i a k H. Rec.: J. Kulisz. Jezus w świetle historii. Warszawa 1989. PP 1990 nr 6 s. 467-471.
S i e g F.: Sens terminów *hieron* i *naos* w Nowym Testamencie. RBL 42:1989 nr 5/6 s. 335-341.
S k u c h a P.: Góry biblijne i historia zbawienia. WA 18:1990 nr 1 s. 109-126.
– Bóg miłuje swój naród i prowadzi go na pustynię. WA 18:1990 nr 2 s. 133-142.
– Pustynia w pismach qumrańskich. WA 18:1990 nr 3 s. 106-113.
S t a c h o w i a k L.: Groźby Tritoizajasza dla odstępców i obietnice dla gorliwych (Iz 65, 1-25). RTK 32:1985 z. 1 s. 33-46.
– Książę Pokoju (Iz 8, 23b – 9, 6). RTK 33:1986 z. 1 s. 23-35.
S t a r o w i e y s k i M.: Męka Pańska wedle Diatessaronu Tacjana Syryjczyka. RBL 42:1989 nr 4 s. 259-268.
– Rec.: R. Rubinkiewicz. Wprowadzenie do apokryfów Starego Testamentu. Lublin 1987. R. Rubinkiewicz. Eschatologia Hen 9-11 a Nowy Testament. Lublin 1984. „Vox Patrum" 9:1989 z. 16 s. 450-451.
– Rec.: E. H. Mieszczerskaja. Legenda ob Abgare. Leningrad 1984. „Vox Patrum" 9:1989 z. 16 s. 451-452.
A. de Santos Otero. Los evangelios apocryfos. Madrid 1988. „Vox Patrum" 9:1989 z. 16 s. 452.
– La première Apocalypse de Jacques (NH V, 3). La seconde Apokalypse de Jacques (NH V, 4). Québec 1986. L'Epitre apocryphe de Jacques (NH I, 2). L'Acte de Pierre (BG 4). Québec 1987. Le Traité Tripartite (NH I, 1). Quebeck 1988. „Vox Patrum" 9:1989 z. 16 s. 453-454.
– Rec.: L. Leloir. Utilité ou inutilité de l'étude des apocryphes. „Revue Théologique de Louvain" 19:1988 s. 38-70. „Vox Patrum" 9:1989 z. 16 s. 454.
– Rec.: Aufstieg und Niedergang der römischen Welt. 2. Tl. Red. W. Haase. Berlin 1988. „Vox Patrum" 9:1989 z. 16 s. 455-457.
– Rec.: Neutestamentliche Apocryphen in deutscher Übersetzung. T. 1. Evangelien. Red. W. Schneemelcher. 5. Aufl. Tübingen 1987. „Vox Patrum" 9:1989 z. 16 s. 457-458.
S t a r o w i e y s k i M.: Egzegeza Ojców Kościoła. AK 115:1990 z. 1 s. 25-36.
S t o c k K.: Znaki mocy Jezusa w świadectwie Ewangelii synoptycznych. „Communio" 9:1989 nr 6 s. 45-57.
S u c h y J.: Polska literatura z zakresu etyki biblijnej za lata 1945-1984. RTK 33:1986 z. 1 s. 135-147.
S u l o w s k i J.: Śp. ks. Alfred Kazimierz Cholewiński SJ. RBL 42:1989 nr 5/6 s. 394-395.
– Bibliografia publikacji ks. Alfreda Cholewińskiego SJ. RBL 42:1989 nr 5/6 s. 395-396.
S y n o w i e c J.: Mędrcy Izraela, ich pisma i nauka. Kraków 1990.
S z e w c i w A.: Teologiczne aspekty starotestamentalnego posłuszeństwa. RTK 32:1985 z. 1 s. 123-133.
S z i e r B.: Polska bibliografia biblijna za rok 1983/1984. RTK 32:1985 z. 1 s. 135-142.
– Polska bibliografia biblijna za rok 1984/1985. RTK 33:1986 z. 1 s. 147-156.
S z l a g a J.: Cuda Jezusa w świetle najstarszego kerygmatu apostolskiego (Dz 2, 22). RTK 32:1985 z. 1 s. 99-107.

– Śp. Ks. Tadeusz Penar. RBL 42:1989 nr 4 s. 308-309.
– Rec.: S. Mędala. Funkcja chrystologiczna dialogów Jezusa z Żydami w czwartej Ewangelii. J. Frankowski. Nurty i kierunki rozwoju nowotestamentalnej myśli chrystologicznej w świetle Hbr 1, 3. W: Studia z biblistyki. T. 4. Warszawa 1984. RTK 32:1985 z. 1 s. 149-152.
– Rec.: R. Le Déaut. The Message of the New Testament and the Aramaic Bible (Targum). Roma 1982. RTK 33:1986 z. 1 s. 131-132.

S z w a r c U.: Sens wyrażenia *haddabar hazzeh* w Księdze Jeremiasza. RTK 33:1986 z. 1 s. 47-52.

T r o n i n a A.: Psalm Mojżesza (Pwt 33, 2 – 5. 21b. 26-29). RTK 32:1985 z. 1 s. 19-32.
– Kronika Instytutu Biblijnego KUL za rok akademicki 1983/1984. RTK 32:1985 z. 1 s. 143-146.
– Rec.: Il Salterio della Tradizione. Versione del Salterio greco dei LXX a cura di L. Mortari. Torino 1983. RTK 32:1985 z. 1 s. 147-149.

T w a r d y J.: Głoszenie zwycięstwa Chrystusa nad szatanem. WA 17:1989 nr 3 s. 123-133.

T y l o c h W. Rec.: Mémorial Jean Carmignac. Études Qumraniennes éditées par F. G. Martinez et E. Puech. „Revue de Qumran" 1988 nr 49-52. T. 13. „Euhemer" 34:1990 nr 3/4 s. 174-179.

W a r z e c h a J.: Posłanie słowa w Ps 147. RBL 42:1989 nr 5/6 s. 329-334.
– Znaczenie i pochodzenie biblijnej formuły „posłać słowo". Warszawa 1990.
– Rec.: K. Seybold. Die Psalmen. Eine Einführung. Stuttgart–Berlin–Köln–Mainz 1986. AK 113:1989 z. 2/3 s. 368-370.
– Rec.: M. Lurker. Słownik obrazów i symboli biblijnych. Poznań 1989. AK 114:1990 z. 3 s. 503-505.
– Rec.: W. Egger. Methodenlehre zum Neuen Testament. Einführung in linguistische und historisch-kritische Methoden. Freiburg–Basel–Wien 1987. AK 115:1990 z. 1 s. 144-148.

W a r z e s z a k S. Rec.: C. Spicq. Connaissance et morale dans la Bible. Fribourg Suisse 1985. RTK 33:1986 z. 3 s. 105-109.

W i e l g u s S.: Badania nad Biblią w starożytności i w średniowieczu. Lublin 1990.
– Obca literatura biblijna w średniowiecznej Polsce. Lublin 1990.

W i t t l i e b M. Rec.: Le Testament grec d'Abraham. Introduction, édition critique des deux recensions grecques. Tłum. F. Schmidt. Tübingen 1986. RBL 42:1989 nr 4 s. 314-315.

W o d e c k i B.: Mesjańska uczta narodów na Syjonie (Iz 25, 6-9). STV 27:1989 nr 2 s. 31-53.

W o j c i e c h o w s k i M.: Etyka biblijna. „Chrześcijanin w świecie" 21:1989 nr 4 s. 1-13.
– Dotknięcie trędowatego (Mk 1, 40-45). RBL 42:1989 nr 5/6 s. 362-368.

W o ź n i a k J. Rec.: Neues Bibel-Lexicon. Lieferung I. Red. M. Görg, B. Lang. Zürich 1988. RBL 42:1989 nr 4 s. 318.
– Rec.: R. Pesch. Der Prozess Jesu Geht weiter. Freiburg–Basel–Wien 1988. RBL 42:1989 nr 4 s. 318-319.
– Rec.: Peshitta. The Old Testament in Syriac according to the Peshitta Version. Part IV, 6 – Canticles or Odes. Prayer of Manasseh. Apocryphal Psalms. Psalms of Salomon. Tobit 1/3 Esdras. Leiden 1972. RBL 42:1989 nr 5/6 s. 403.

V e l d h u i z e n P. van: Prawe ucho Malchusa (J 18, 1-11). RBL 42:1989 nr 4 s. 276-278.

Z e l l e r D.: Izrael wobec Bożego wezwania. „Communio" 9:1989 nr 4 s. 30-43.